

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/333/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517210055
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7517210055.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Diany Solčányovej a JUDr. Ludviky Bodnárovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého S. G. nar. X.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice dieťaťa rodičov: X. G. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v V. na S. XXX/XX zastúpenej advokátom JUDr. Rastislavom Lenartom so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Pollovej 32 a G. E. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v D. na G. XXX/XX zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Göblom so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Jantárovej 30 v konaní o zvýšenie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie z 27.6.2018 č.k. 19P 125/2017-327 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vracia vec na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom z 27.6.2018 č.k. 19P 125/2017-327 zvýšil výživné určené rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie z 28.1.2015 č.k. 9P 78/2014-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27.10.2015 č.k. 8CoP 171/2015-88 pre maloletého S. G. nar. X.X.XXXX zo 100 Eur mesačne na 280 Eur mesačne od 24.4.2017, ktoré zaviazal otca platiť vždy do 20-teho dňa v mesiaci dopredu matke dieťaťa. Dlžné výživné 2.544 Eur za obdobie od 24.4.2017 do 27.6.2018 zaviazal otca zaplatiť matke dieťaťa do 90-tich dní od doručenia rozsudku. Zaviazal otca prispievať na tvorbu úspor pre maloletého S. 50 Eur mesačne od 24.4.2017 vždy do 20-teho dňa v mesiaci dopredu na číslo účtu, ktoré matka je povinná zriadiť a poskytnúť otcovi dieťaťa. Dlžné výživné na zabezpečenie tvorby úspor 706,66 Eur za obdobie od 24.4.2017 do 27.6.2018 zaviazal otca vložiť na účet zriadený matkou v prospech maloletého dieťaťa do 90-tich dní od doručenia rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Rozhodol, že na nakladenie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je vždy potrebný súhlas súdu. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec s odôvodnením, že konajúci prvostupňový súd porušil zásadu rovnosti účastníkov pred súdom a rozhodnutie, ktoré je zjavne neodôvodnené a je takej intenzity, že má za dôsledok porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR. Konajúci súd sa nezaoberal vykonanými dôkazmi v dostatočnom rozsahu, vyhodnotil ich nesprávne a nedostatočne, preto dospel k nesprávnym záverom a k nesprávnym skutkovým zisteniam. Právoplatným rozsudkom by sa dostal do stavu hmotnej núdze a bolo by doslova ohrozené jeho každodenné fungovanie a nastala by reálna hrozba exekúcie a trestného stíhania pre zanedbanie povinnej výživy. Konajúci súd vôbec nezohľadnil ním uvádzané skutočnosti, predovšetkým, že je živnostníkom, preto netreba brať do úvahy iba vystavené faktúry, ale je nutné zohľadniť aj jeho výdavky, ako sú odvody, strava, cestovné, ochranné pomôcky a pracovné oblečenie, daňové povinnosti a samotné výživné. Prvostupňovému súdu vysvetľoval, že tým, že robí prevažne počas celého roku vonku a za každého počasia, začína mať problémy s platničkami, chrbticou a krížami a už kvôli takýmto

problémom „vypadol“ z pracovného cyklu a absolvoval rehabilitácie a obstreky, pričom počas takého obdobia nemá žiaden príjem, keďže je živnostníkom. Nežije v hoteloch, nechodí na luxusné dovolenky, nestrukuje sa v nóbl reštauráciách, prespáva v robotníckych ubytovniach, prípadne v prenajatom dome s ďalšími desiatimi spolupracovníkmi, pracuje v montérkach za každého počasia a často vo výškach na lešení, teda pracuje ťažko. Poukázal na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 14C 143/2014, kde mu bolo vytknuté, že je mladý a nesnaží sa, že pracuje v spoločnosti, kde ledva zarobí 500 Eur a nehľadá si niečo lepšie. V tomto konaní o určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke bol zaviazaný uhradiť na výživu matky 480 Eur, náklady spojené s tehotenstvom a pôrodom 350 Eur a na výživu dieťaťa 100 Eur, preto zrušil poisťky a všetko čo mal, aby uhradil matke priznané nároky. Akonáhle si našiel prácu v zahraničí, aby sa „pozviechal“, už matka podala návrh na zvýšenie výživného, ktorým sa domáha zvýšenia zo 100 Eur na 1000 Eur mesačne. Poukázal aj na to, že počas samotného konania vyšlo najavo, že odôvodnené potreby dieťaťa sú mesačne do 200 Eur, čo je z hľadiska súdnej praxe a iných judikátov, zohľadňujúc vek dieťaťa a lokalitu Košice - okolie, primerané a bežné. Napriek tomu, súd zvýšil výživné na 280 Eur mesačne a rozhodol o šetriacej časti vo výške 50 Eur mesačne bez podkladov a bez adekvátneho zdôvodnenia. Zdôraznil, že zrušil živnosť a od 19.7.2018 ukončil podnikanie. Vo vzťahu k spôsobu zaplatenia dlhu na výživnom uviedol, že nemá žiadnu skrytú finančnú rezervu, ani žiadne tajné zdroje, preto zaplatiť dlh na výživnom 3.250,60 Eur do 90-tich dní od doručenia rozsudku ho dostane do existenčných problémov. Poukázal aj na to, že procesne navrhol vo svojom vyjadrení k návrhu 12.10.2010 stretávanie sa so synom, ktorý matka absolútne rezolútne a bez debaty odmietla. V závere uviedol, že dôkazy, ktoré boli v priebehu konania vykonané, prvostupňový súd vyhodnotil tendenčne a ignorujúc skutočnosti svedčiace v jeho prospech. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zvýšil výživné na 200 Eur mesačne od 24.4.2017, dlžné výživné 1.400 Eur za obdobie od 24.4.2017 do 27.6.2018 mu povolil zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 50 Eur a trovy účastníkom nepriznal a v prípade, ak odvolací súd dospeje k záveru, že nie sú splnené podmienky pre zmenu napadnutého rozsudku navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

3. Matka dieťaťa vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že sa v celom rozsahu stotožňuje a súhlasí s výrokmi rozsudku Okresného súdu Košice - okolie z 27.6.2018 a poukázala na skutočnosť, že otec dieťaťa po vyhlásení rozsudku podľa jej názoru úmyselne a celkom zjavne bez dôvodu ukončil podnikateľskú činnosť k 19.7.2018, preto konanie otca treba považovať za prejav, ktorým sa chce zbaviť povinnosti platiť výživné v súdom stanovenom rozsahu pre maloleté dieťa. Nie je potom bez významu otázka, ako chce otec platiť výživné 200 Eur mesačne, ako aj dlžné výživné, ktoré navrhuje v petite svojho odvolania, keď ukončil svoje podnikanie ako živnostník, resp. z akého príjmu chce platiť výživné. Má za to, že súd prvej inštancie dostatočne a podrobne skúmal majetkové pomery na strane otca dieťaťa a vzhľadom na jeho príjmy a výdavky považuje vydané rozhodnutie súdu za plne v súlade so zákonom a v súlade so záujmami maloletého dieťaťa. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie z 27.6.2018 potvrdil vo výrokoch ako vecne správne.

4. Kolízny opatrovník dieťaťa sa k odvolaniu otca nevyjadril.

5. Otec dieťaťa vo vyjadrení k vyjadreniu matky zotrval na podanom odvolaní a jeho dôvodoch. Poukázal na to, že opakovane aj počas pojednávaní, ako aj v samotnom odvolaní uviedol, že reálne zvažuje návrat na Slovensko, pretože za daných podmienok mu skutočne neostane nič. Ako živnostník nemá nárok na odmenu pokiaľ nič neodrobí a nemá tým pádom nárok na fakturáciu. Zo sociálnych dávok a z podpory nebude môcť platiť tak vysoké výživné a ešte aj šetriacu časť do budúcnosti. S poukazom na lekárske správy, ktoré sú súčasťou jeho vyjadrenia, konštatoval, že súd ani matka dieťaťa jeho zdravotný stav neakceptovali, hoci kvôli platničkám mu hrozí operácia. Rovnako ako v odvolaní, poukázal na to, že matka dieťaťa na otázku súdu, či si praje znalecké dokazovanie, dala odmietajúcu odpoveď, pričom znalecké dokazovanie by spravodlivo a objektívne vyhodnotilo jeho príjmy, výdavky a reálne možnosti a schopnosti. Žiadal, aby odvolací súd rozhodol v súlade s jeho odvolacím návrhom.

6. Ďalšie vyjadrenia zo strany účastníkov konania vo veci podané neboli.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

9. Podľa § 391 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

10. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom v § 66 CMP a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie, ani na jeho zmenu, preto ho podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušil a podľa § 391 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súdu uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci riadil žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Odôvodnenie rozsudku má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z formulácie § 191 CSP možno vyvodiť, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, prečo niektoré z nich pokladá za neverohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať. Tieto nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručuje v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ďalších rozhodnutí Ústavného súdu SR treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutkové zistenia, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých, neurčitých alebo nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutočného stavu, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenosť. Súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov.

13. Odvolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie o výživnom síce obsahuje rozsiahly rozbor všeobecných princípov určovania rozsahu výživného, ktorým má povinný rodič prispievať na zabezpečenie odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré však súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nezahodnotil vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je predovšetkým zrejmé, ako súd prvej inštancie ustálil príjem otca, resp. jeho možnosti,

schopnosti a majetkové pomery, keď vychádzal len zo zistenia, že otec za obdobie od januára 2017 do mája 2018 dosiahol zo živnosti brutto príjem 47.623 Eur, čo je hrubý mesačný príjem 2.802 Eur. Súd prvej inštancie sa dôsledne neriadil § 185 CSP a § 36 CMP, pretože nezistil všetky okolnosti významné pre rozhodnutie o výživnom, najmä dôsledne nezistil príjem otca ako samostatne zárobkovo činné osoby, keď jeho príjem za rozhodné obdobie ustálil len na základe faktúr za vykonanú prácu bez toho, aby sa zaoberal výdavkami otca, ktoré súviseli s výkonom jeho podnikateľskej činnosti, najmä, či boli vynaložené účelne na udržanie svojej pozície živnostníka pracujúceho pre spoločnosť R. E., s.r.o. so sídlom B., nota bene jeho závery o zárobkových schopnostiach a možnostiach otca, ako aj majetkových pomeroch sú predčasné. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že súd prvej inštancie neporovnal súčasné pomery účastníkov konania s pomermi v čase predchádzajúcej úpravy výživného a ani nevyhodnotil zmenu týchto pomerov a ich vplyv na samotné rozhodnutie o zmene výživného (iba citoval výrok predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom). Z odôvodnenia napadnutého rozsudku rovnako nevyplýva, akými úvahami sa súd prvej inštancie riadil pri určení počiatku zvýšenej vyživovacej povinnosti otca, pretože len stručne uviedol, že zvýšil výživné od podania návrhu matky 24.4.2017. Konajúci súd svoj myšlienkový postup o výživnom na tvorbu úspor rovnako nevysvetlil, nota bene rozhodnutie je aj v tejto časti nepreskúmateľné.

14. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie vykonať dôsledné dokazovanie v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným, najmä riadne vykonať dokazovanie o zárobkových schopnostiach a možnostiach otca, ako aj jeho majetkových pomerov. Vzhľadom na to, že otec dieťaťa bol do 19.7.2018 samostatne zárobkovo činná osoba (živnostník) je nevyhnutné zistiť a následne vyhodnotiť opodstatnenosť ním uplatnených výdajov súvisiacich s výkonom živnosti, lebo pre ustálenie príjmu, ako vymeriavacieho základu pre určenie výživného, nie sú všetky výdaje uplatnené v daňovom priznaní relevantné, pretože niektoré môžu mať charakter prehnane vysokého štandardu alebo zveľaďujú majetok podnikateľského subjektu, napríklad nadobudnutím hnutelných vecí väčšieho rozsahu. Rovnako je nevyhnutné dôsledne zistiť dôvody, ktoré viedli otca k zrušeniu živnosti 19.7.2018 a posúdiť, či k zrušeniu došlo v dôsledku objektívnej a nezvratiteľnej okolnosti alebo zo špekulatívnych dôvodov, ktoré však nemožno vyhodnotiť v neprospech dieťaťa. Ak súd prvej inštancie dospeje k záveru, že otec zrušil živnosť bez preukázania dôležitého dôvodu, nota bene bude posudzovať schopnosti a možnosti otca z hľadiska princípu potenciality príjmu a tiež so zreteľom na to, že prvoradým hľadiskom pre určenie (zmenu) výživného je vždy záujem maloletého dieťaťa. Bude potrebné vyhodnotiť lekárske správy o zdravotnom stave otca, ktorými argumentuje ako vplyvom na zníženie jeho pracovnej schopnosti. Rovnako dôsledne zistiť rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa v súlade s jeho právom podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a zásady, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť a tiež zistiť zmenu pomerov, ktorá nastala od vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie aj vo vzťahu k príjmovým pomerom matky dieťaťa. Následne bude povinnosťou súdu prvej inštancie opätovne rozhodnúť o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloletého S., ako aj o dlžnom výživnom a spôsobe jeho zaplatenia, eventuálne o trovách konania, ak to niektorý z účastníkov navrhne a svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby jeho rozhodnutia a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní, boli spätne preskúmateľné, logicky správne a presvedčivé.

15. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).